UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Genus

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

…ſtionem, quæ pes eſt, non habent diuiſam in duo, id eſt, in ſi… & in opera, ſed habent opera tantum. *ibid.*

Quemodo vinitor ſtudioſus, qui primum omnes in circuitu in… ſuoſas ſyluas excidit, & ſic poſtea plantat, ne forte arbores la… …entes, dum huc & illuc per longa ſpacia ramos ſuos exporri… ad huc tenerum effocent malleolum: Sic Deus gentes ſine …ſu iuſtitiæ conſtitutas occidit, & ſic collocauit Iſrael, ne forte …tes indiſciplinatæ, dum in longum terminum ſuæ dominatio… extendunt, affligant populum Dei nouitiũ. *In 25. Matt. hom. 40.*

Lapis quidem durus eſt ad opus, ſed quum factum fuerit opus, …eo deficere neſcit? Sic gentes cum difficultate quidem credide… tamen credentes permanent in æternum in fine. *In c. 3. Matt.*

…aliquis in itinere conſtitutus, aut in opere quodam, ante …am quidem non operatur, aut vrgetur, aut ambulat, ſciens quia longus adhuc dies ſupereſt, tranſacta autem ſexta, quum cœperit octaua & nona, incipit properantius agere, vt opus ſuum, vel tempore definito concludat: Sic & Deus vſque ad Abraham, …in ſexta hora, venit ad homines diſponere teſtamentum, …Abraham autem vſque ad tranſmigrationem frequenter pro…, vt aduentum ſuum in hunc mundum, & vocationem gen… definito tempore conſummaret quaſi veſpere iam propin…. *In c. 20. Matth. hom. 34.*

D. Baſilij. Velut hi qui tingunt, cum primo quibuſdam modis …quod colorem recepturum ſit, præpararunt, tandem poſtea flo… …em ſuperinducunt, ſiue purpureum, ſiue quemuis alium: Eodem …nos iidem modo, ſi vt indelebilis ſit aput nos probitatis ſententia, …piamus his cum extraneis diſciplinis, fuimus imbuti, tunc ſacris & …culis operam dabimus, & quaſi ſolem in aqua prius videre aſ… …ſueti ad ipſam lucem dirigemus intuitum. *De gentilium ſcriptis …legendis.*

Genus.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

GENVS, Græce γένος, εος, τὸ, dicitur. Et eſt, quod prædicatur de pluribus differentibus ſpecie in eo quod quid: vt animal præ… …de homine & aſino, que ſpecie differunt. *ſecundum Ariſt. …*

Genus multis modis dicitur. Eſt enim proprie principium vni… …q; generationis, vel ab eo qui genuit, vel à loco in quo quis …tus eſt, vt Oreſtes à Tantalo ducit genus. *Ouid. Et genus à ma… …forte Gradiuo. Et, Plato eſt Athen. genere.* Patria enim generationis principium cuiuſcunq; eſt, quemadmodum & paren… Hinc per metaphoram multitudo dicitur genus, vt Romano… …genus. Et eſt genus, cui ſupponitur ſpecies vt ſupra diffinitum, …d ſe quaſi principium ſub ſe poſitarum ſpecierum. Genus item …ſe, per quod alicuius rei qualitas declaratur, vt genus …, genus vitæ, genus exempli, genus marmoris, genus caloris, …. *Virgil. Quod genus hoc dominum*: A genus fit genera… …hoc eſt, per ſingula genera.

¶ SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Cum tribus modis genus notetur: tamen de tertio apud Philo… …, tantum oratio eſt. Idque hoc modo definiunt. Quod de …, ſpecie autem differentibus, dicitur: cum quid quicquid ſit, …, vt animal. *Porph. c. 2. Ariſt.*

Quod in definitionibus primum ineſt, & in quæſtione qua de …natura quæritur, dicitur, id genus eſt, cuius differentiæ dicuntur …qualitates. *lib. δ. 4. Metaph. c. 28. T. 33.*

Genus quidem tot modis dicitur: aliud eſt continuata eiuſdem …propagatione: aliud ex prima cauſa efficiente, quæ ſit eiuſ… …ſpeciei: aliud quaſi materia. Cuius enim differentia & qua… …, id eſt ſubiectum, quod materiam dicimus. *ibid.*

Genus, id eſt ſemper, quod ex iis, quæ communia ſunt, maxime … quid quicq; ſit. *Top. l. 1. c. 14.*

…eſt in quibus genus dicitur, iis etiam ſpeciem aliquam … à quæcunque genus habent, aut quæ à genere nomen duxe… …eandem aliquam ſpeciem habere aut nomen ab aliqua ſpecie …. *Top. l. 2. c. 2. l. 11.*

Nec genus de formis ſuis cum dicitur, illas magis & minus ſibi …pitur. *Porph. c. 4.*

Qui in proximo genere numerarit aliquid, is ſuperiora dixit o… …quandoquidem in inferioribus ea, quæ ſupra ſunt, intelli…. *l. 6. Top. c. 3. l. 18.*

Vnum etiam dicuntur ea, quorum vnum eſt genus contrariis …differens, atq; hæc omnia vnum dicuntur, quod vnum …differentiis ſubiectum eſt: veluti equus, homo, canis vnum …, quod omnia ſint animalia, & quodammodo, vt materia. *Metaph. lib. δ. 4. c. 6. T. 10.*

Genus principale, cum ſit ſummum omnium, ad ea affectum …quæ complectitur: ad ea autem quæ eo antiquiora ſunt, quo… …ſupremum eſt, primumque principium atque id, vt diximus cuius nullum eſſe genus vllo modo poteſt, ad ea, inquam, nullo modo affectum eſt. *Porph. c. 3.*

Cum ſint decem prima genera, nominis eſt ſolum, non etiam rationis, quæ nomini conſtituta eſt, ſocietas & communio. Ac prima quidem decem ſunt: formarum autem infimarum certus eſt numerus, non infinitus: indiuiduorũ, quæ formas infimas ſequuntur, infinitior. *ibid.*

Indiuiduum à ſpecie, & ſpecies à genere continetur: quippe cum genus quiddam totum ſit, pars indiuiduum, ſpecies partim pars, partim totum: ita tamen vt pars ſit alterius, totum nan alterius, ſed in aliis ſit. Siquidem totum in partibus ineſt, *ibidem*

Non quadam ex parte genus communicatur: quippe cum homo non ſit quadam ex parte animal, nec Grãmatica aliqua ex parte ſcientia; quod idem in cæteris contingit. *ibid. loc. 53.*

Fit vt vis nullius rei quæ quidem vituperanda ſit, genus poſſit eſſe. *ibid. l. 55.*

In errore verſantur ii, qui affectionem eius rei cuius eſt affectio, genus eſſe ponunt: vt ventum eſſe aerem, motum & agitatum, *ibid. l. 60.*

Semper genus de formis vere dici debet. *ibid.*

Si omnino nullius ſit genus id quod datum eſt: perſpicuum eſt, ne eius quidem, quod poſitum eſt, eſſe; quia nihil ſpecie differunt ea omnia, quibuſcum genus id quod datum eſt, communicatur. *Top. l. 4. c. 6. l. 61.*

Genus de nullo, niſi de formis, dicitur, *ibid. l. 62.*

Si in ſubiecta ſpecie genus id, quod datum eſt, vt id quod album eſt in niue inſit, perſpicuum eſt id non eſſe genus. Solum enim genus de ſubiecta ſpecie dicitur. *ibid. l. 63.*

Genus de formis omnibus nominis definitioniſq; communi ſocietate dicitur. *ibid. l. 64.*

Sunt in contrariis generibus contraria. *ibid. l. 65.*

Optimæ cuiuſque rei, etiam genus optimum eſt. *ibid.*

Si genus quod datum eſt, acceſſionem accipiat, ſpecieſq; non accipiat, neque ipſa, neque id quod ab ea natum ſit, id quod datum eſt, eſſe genus nullo modo poteſt. *ibid. l. 67.*

Si id quod magis aut æque videtur genus, non eſt genus: certe ne id quidem quod datum eſt. *l. 4. Top. c. 6. l. 68.*

Si eadem eſt huius aut illius generis ratio, & alterum genus eſt, etiam alterum erit. *ibid.*

Illud in confirmatione videndum eſt, an genus de iis quibus datum eſt & tributum, in naturæ quæſtione dicatur: nec vna ſit ſpecies eius, quod genus eſſe poſitum eſt: ſed & plures, & differentes. Sic enim genus erit. *ibid. l. 69.*

Quoniam quibuſdam placet, differentiam in quæſtione naturæ dici de formis: ſecernendum eſt genus à differentia, iis locis quos expoſuimus: quorum primus eſt, genus plura quam differentiam continere: Alter, genus in reſpondendo quid cuique ſit, aptius dici poſſe quam differentiam. Tertius eſt differentiam generis qualitatem declarare ſemper genus differentiæ qualitatem non item. *ibid.*

Non de differentia genus, ſed de iis de quibus differentia dicitur. *Top. l. 6. c. 3. l. 26.*

Omne animal vel ſpeciei, vel indiuiduorum nomen obtinet. *ibidem.*

Nullo ex genere παρωνύμως trahitur de ſpecie dicendi ratio: omniaque genera συνωνύμως de formis dicuntur. *Top. lib. 2. cap. 2. loc. 1.*

Homo aliquorum & ſingulorum hominum non eſt genus. *Metaph. l. β. 2. c. 3. T. 11.*

Fieri non poteſt vt vel ſpecies generis de propriis differentiis, vel genus ſine ſuis formis dicatur. *Metaph. l. β. 2. c. 3. T. 10.*

Genus vno modo licet probare, ſi omnibus conuenire doceamus: refelli autem duobus. Nam & ſi nulli, & ſi cui doceatur non conuenire, euerſum erit. *T. l. 7. c. 3.*

Sunt qui genus in duas ſecando differentias accipiant ſingulare: quod quidem partim non facile, partim nullo pacto fieri poteſt. Non enim deſunt quorum vna tantum differentia. *l. 1. de Partibus Animalium. c. 2.*

Genus quoduis diſtrahi non debet. *ibid.*

Si nihil ex iis quæ generis ſocietate iunguntur, diſtrahi debet, fruſtra illa ſeorſum in duas partes diſtinctio agitur, cum ſeiungi atque diſtrahi ſit neceſſe, ſi ita diuidatur. *ibid.*

Genera & ſpecies ſunt præter res ſingulas. *Metaph. lib. κ. 10. capite 2.*

Genus quid res ſit, declarat, & primum, eorum, quæ in definitione dicuntur, collocatur. *Top. l. 6. c. 3.*

Genus non ſolum de vna ſpecie, ſed de multis, iiſq; differentibus dicitur. *Porph. c. 2.*

Ea quæ diuerſæ ſpeciei ſunt, in eodem genere ſint neceſſe eſt. Genus enim eiuſmodi voco id, ex quo vnum atq; idem vtrunq; dicitur, nec differentiam aduentitiam habet, ſiue quaſi materia ſit, ſiue alio modo. *Metaph. l. 9. c. 3. T. 12.*

Si velit quiſpiam genus ipſum definitione explicare, hæc erit illi via ſequenda. Primum diſtribuendum erit genus in ſpecies vltimas, in quas primum, inter diuidendum incidet: vt numerus in ternarium, & binarium. Tum ſingularum formarum erunt inquiren-

quirendæ ex ſuperiore ratione definitiones. Verbi gratia quid ſit recta linea, quid circulus, quid rectus angelus, & huius generis alia. Deinde poſtquam genus ad quod ſit idipſum, quod definitur referendum, inueneris: nempe vtrum quantitas ſit an qualitas tum ex iis quæ ſunt, communia primis illis ſpeciebus, erunt illa colligenda, proprie generi conueniant. *l.2.de Demonſt.c.14.T.18.*

Eſt primum genus, ſupra quod aliud eſſe genus nunquam poteſt vltimum vero, poſt quod nulla alia ſpecies ſequitur. Inter primum autem & vltimum alia interiecta ſunt, quæ eadem & genera ſunt, & ſpecies, ſed ſi cum alio alioq; conferantur. *Porph.c.3.*

Genera formis antiquiora ſunt ſemper. *In Categoriis cap.12. de modis Simul.*

Genus quoniam latiſſime patet, omnium eſt clariſſimum & planiſſimum. *l.6.T.c.5.*

Genus in quaq; forma & ſpecie vnum eſt: vt in homine genus eſt animal. *Porph.c.8.*

Genu.

¶ Loci Biblici.

Genu omne flectendum Domino Ieſu Chriſto, *Pſalm.*22.30. Eſaiæ, 45.v.23. *Rom.*14.11. *Phil.*2.10.

¶ Exempla Biblica.

Genuflexio in precibus vſitata. Exempla Salomon. 1. *Reg.*8.54. 2. *Paral.*6.13. Elias, 1. *Reg.*18.42. quinquagenarius miles, 2. *Reg.*1.13. Leuitæ, 2. *Par.*29.30. Eſdras, 1, *Eſdr.*6.5. Serui Regis Aſſueri, *Eſth.*32. Daniel, *Dan.*6.10. Micheas, *Mich.*6.6. Mater Lunatici, *Matth.*17.14. Leproſus, *Marc.*1.40. *Luc.*17.16. Petrus, 5.8. *Act.*9.4.6. Chriſtus, *Luc.*22.41. Stephanus, *Act.*7.60. Paulus cum ſuis, 20.36. & 21.5. Paulus cum Eccleſia, 21.6. Sunt qui colligant Iſraelitas ſtantes precari ſolitos, ex Marci 11.25. cum potius veriſimile ſit, ſi non ſemper, at certe plerumque ſolenni ritu flexis genibus oraſſe: vt apparet ex Daniel, 6.10. adeo quidem, vt flectere genua pro toto Dei cultu interdum accipiatur: vt 1. *Reg* 19.18. *Mich.*6.6.

Geographia.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

GEographia Græca eſt dictio, quæ ex duabus conſtat vocibus, nempe eſt Gea, quæ Græcis terram ſignificat, & ex grapho, quę ſcribo, ſeu deſcribo ſonat. Itaq; nomen hoc Geographiæ nil aliud ſignificat, quam terræ deſcriptionem. Aduertendum tamen eſt, terram hic non debere accipi ſub propria ac ſtricta ſua ſignificatione: ſcilicet vt vnum eſt ex quatuor elementis: ſed pro terra intelligendus eſt globus terræ & aquæ ſimul, quem communiter mundum vocamus, qui ſcilicet ab animantibus habitatur. Eſt itaque Geographia iuxta nominis deriuationem, ars illa ſeu facultas, quæ deſcribit mundum, vel maiorem portionem eorum quæ in eo ſunt, veluti ſunt prouinciæ, vrbes, oppida, maria, flumina, lacus, montes, promontoria, & aliæ partes principales ipſius mundi: ſtudendo, vt hæc omnia delineata ſint cum ſecundum habitudinem ac poſitionem quam adinuicem habent, tum etiam reſpectu cœli. *Ioan Anton. Magin. in princ. l. Geograph. Ptolem.*

Geographiæ tractationem philoſopho haud indignam eſſe, aliquot argumentis demonſtrat Strabo. *Strabo ſtatim ab initio lib.1.*

Ibidem, oſtendit, Geographiam ſine rerum multarum & aſtronomiæ cognitione parari non poſſe. Item Geographiæ cognitionem ad reliquas ſcientias conducere: ignorationem magnarum cladium exiſtere cauſam. *De Geographia vtilitatibus eod. in lib. agit.*

Geographiæ principia quæ ſint idem oſtendit. *lib.2.*

¶ Similitudo.

Ptolomæi: quemadmodum pictores in figurandis corporum imaginibus, maiora membra primum lineis ſuis explicant, velut caput, brachia, manus, pectus, ventrem, coxas, crura, pedes: deinde minutiora membra, illis maioribus contenta: velut oculum, naſum, os, &c. ſuis lineamentis & aptis coloribus repræſentant. Sic etiam Geographia, maiora loca, velut celebriores ciuitates, integras prouincias, & maiora flumina, deſcriptione repræſentat: Chorographia verò minima quædam loca, velut villas, arces, portus, riuulos, prata, ſaltus, &c. quam ſimilius poteſt accommodatis coloribus explicare molitur. *l.1.C.1. Coſmograph.*

Geometria.

¶ DEINITIO ET ETYMOLOG.

GEometria, dictio eſt Græca compoſita, ex γία, quod eſt terra, & μέτρον, menſura, & eſt terræ menſura. Qui vero huius artis peritiam habet, Geometra, Geometer, Geometres dicitur. *Iuuenal. Grammaticus, rhetor, geometra pictor, aliptes, Augur, Schœnobates, medicus, magus omnia nouit.* Ita enim le[...] non geometer, nec geometres, vt aliqui præcepere. Quo[...] Græcos γεωμέτρης, ου, ὁ, geometra dicitur. Quod cum pe[...] neceſſario illud ô longatur. terra autem ab illis modo [...] do γία, ας, ἡ, modo γαῖα, ας, ἡ ſcribitur. Itaq; geometr[...] mam ſyllabam longam diphthongo Ita & γαίης longa [...] ro & Phocylidi. *Homer. enim ait in Odyſſea.*

Οὔτοι ἐγὼ γαίης
Πατρῴης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι
Phocylides.
Σῶμα γὰρ ἐκ γαίης ἔχομεν, καὶ πάντες ἐς αὐτήν,

¶ Sententiae Philosophicae.

Geometræ non eſt ſpeculari, quid contrarium, quid [...] vnum ens, idem, aut diuerſum, niſi ex conditione. *Ariſt.* [...] *ſup.1.c.2.text.6.* Geometra falſa non ſupponit, & ſi li[...] ſupponit, quia non ob talem lineam concludit. *Idem ph*[...] *9.text.28.*

Geometriæ eſt demandatus figuris ſermo. *Proclus in* [...] *2.c.6.* Geometræ in conſtructione petitionibus, in de[...] pronunciatis vtuntur, *Idem in Euclid. lib.3.c.1.* Geome[...] ſunt triangula, quadrangula, circuli figuræ, magnitu[...] rum termini. *Ibid. l.2.c.2.*

Geometriæ expers nemo ſcholam Platonis ingredi [...] quod de mathematicis ſcientiis, & de virtute quæ e[...] medietate eſt, qui non acquiſiuit intelligi poteſt. *Beſſ.* [...] *lumniatorem Plat. l.1.c.8.*

Geometriæ ſine cognitione nemo hominum de[...] poteſt, *idem lib. eodem.*

Geometrica æqualitas in quadam congrua propor[...] ſtit. Arithmetica in numero vtrinq; pari, *Plato in Gorg.*

Geometriam multi è medio tollere conati ſunt, [...] ſuppoſitione quæ non probant, & principia omnia [...] tanquam falcis tractu diſſecuere, eorum definitione[...] labore vt ipſi putant ſuſtulere: alii extare illa omnia, [...] eſſe contendunt: quærunt alii, & in magna ambigu[...] non ſecus de Arithmetica & Aſtrologia cum aſtroru[...] Planetarum & cœlorum ſit incertus, *Ioan. Franciſ. Pic.*

Geometria magis conuenire videtur ducibus, & re[...] metica, *Franc. Patr. de Regno. l.2.c.14.*

Geometra de non Geometricis non debet diſputar[...] praue diſputans, & ſic in aliis ſcientiis, *Idem ibid.*

Geometria conſiderat de Phyſica linea, non vt phyſ[...] ctiua conſiderat lineam mathematicam, non vt ma[...] vt phyſica. *Idem phyſ.2. ſup.2.c.1.text.20.*

Geometria & Arithmetica ex omni diſciplinarum [...] teria naturali longiſſime abſunt. Aſtronomia. Muſica [...] quamquam conatur remouere materiam, tamen [...] non poſſunt, *Idem in 3. de anim. c.5.text.55.*

Geometra corporum figuras, atque magnitudin[...] *Amm. in Porph.* Geometria laborat circa quantita[...] ctam: quæ agitari non poteſt, quæ eſt terra, *Idem* [...] metria eſt coniunctæ quantitatis, ſitumque haben[...] *Idem ibid.*

Geometria perſpectiuam ſub ſe comprehendit [...] *Gram. in 1.c.7.*

Geometria lineas ſimpliciter conſiderat, perſpecti[...] ad proſpectum pertinent, *idem ibidem.* Geometriæ [...] tandum in non Geometricis, *idem, ibid.c.9.*

Geometria ab aſtronomia differt, quia illa circa p[...] nomia autem circa ſolida verſatur ſub mathematica [...] *cap.10.*

Geometria demonſtrat terram ſphæricam eſſe non [...] per ſe, & primo terræ inſit Sphærica figura, ſed [...] pliciter. *Ioann. Gram. in 1. poſt. capit.18.* Geometra [...] eſt circumferentiam adæquari non poſſe lineæ rectæ, [...] *phyſ.text.12.*

Geometra diſputat de formis diuiſibilibus quæ in [...] ſunt, *Idem in 1. de anim. tex.16.*

Geometriæ ignaris non licebat Platonis Academ[...] di, *idem ibidem, text.45.* Geometria & Aſtrologia c[...] tudinem verſatur, & ſi alio, & alio modo, vt & arithmet[...] fica circa numeros, ſtudium ſuum exercet. *Euſtrat.* [...] *cap.8.*

Geometriæ conſideratio eſt magis abſtracta, & remo[...] teria, quam Aſtrologiæ: conſiderat enim de figura [...] ſtrologus vero de figura terminata in corpore cœleſti. [...] *2. text.18.*

Geometriæ principia omnia non ſunt eadem numero [...] cipia vero numerorum ſunt eadem numero. *Idem* [...] *text.53.*

Geometria excedit Aſtrologiam per confirmationem [...] ſtrationis, *Idem de anim. text.1.*

Geometriæ ad Arithmeticam proportio eſt, vt puncti ad [...] tem, *Alex. de Alex. in 1. Metaph.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN